

10 kroků ke skutečné důchodové reformě podle STAN

9.10.2023 - | Starostové a nezávislí

Na příjmové stránce průběžného systému se negativně projevuje demografická křivka, stárnutí populace, nízká porodnost a celkově zmenšování skupiny ekonomicky aktivních osob, které přispívají do průběžného systému. Výdaje naopak negativně ovlivňuje prodlužování délky dožití.

Důchodová reforma má mít podle našeho hnutí dva základní cíle:

1. zajištění finanční udržitelnosti prvního pilíře i při očekávaných negativních demografických změnách souvisejících se stárnutím populace
2. zajištění dostatečných důchodů i pro generace dnešních čtyřicátníků a mladších

První a částečně i druhý z cílů se musí uskutečnit pomocí parametrických změn prvního (průběžného) důchodového pilíře. Ty jsou nastaveny tak, aby neměly drastické dopady. Zároveň první pilíř čekají další změny, které ovlivní věk odchodu do důchodu i výši nově přiznávaných důchodů.

Výsledkem budou důchody z prvního pilíře, které zachovají poměrně vysokou míru solidarity a tím i vysoké náhradové poměry zejména pro nízkopříjmové obyvatele. Jejich výše bude oproti průměrné mzdě o něco nižší než teď, ale nadále porostou a měly by zajistit základní standard.

Další změny jsou potřeba u třetího, dobrovolně spořicího pilíře. Ten nevykazuje dostatečnou výkonnost i přes to, že má velmi výrazné státní zvýhodnění. Třetí pilíř je plně zásluhový. Výsledkem jeho správného nastavení budou zejména vyšší příjmy v důchodu pro důchodce ze středně a vysoko příjmových skupin, které mohou spořit během svého ekonomicky aktivního života alespoň deset let a více.

1. Do důchodu zaslouženě

Omezení výhod u předčasných důchodů

Má-li být penzijní systém plně funkční a má-li průběžně generovat finance na důchody, pak je nutné ho chránit před nenadálými vlivy. Díky neočekávaně vysoké inflaci v minulých letech došlo v důchodovém systému k situaci, kdy bylo výhodnější odejít do předstačného důchodu než ještě několik let strávit v pracovním procesu. Došlo tak ke znevýhodnění jedněch na úkor druhých. Takovým situacím je třeba předcházet - například tím, že se zpřísní pravidla pro předčasné odchody do důchodu.

2. Každý rok se počítá

V penzi průměrně 21,5 roku

Doba strávená v důchodu se neustále prodlužuje. Od roku 1990 se prodloužila o třetinu na 24 let a 3 měsíce. Žijeme déle, a pokud má průběžný důchodový systém fungovat, musíme tomu přizpůsobit věk odchodu do důchodu. 21,5 roku strávených v penzi je spravedlivým a kompromisním řešením pro všechny budoucí důchodce, ať už je jim nyní 20 nebo 40 let. Stanovení důchodového věku bude vycházet z údajů Českého statistického úřadu o střední délce života v 50 letech.

3. Spravedlivější růst důchodů

Zpomalení tempa valorizací bez ztráty životní úrovně

Důchody budou i nadále růst, ale je nutné myslet i na další generaci důchodců, tedy ty, kterým je

nyní mezi 30 - 40 lety. I oni mají stejně jako současní šedesátníci nárok na důstojné důchody. Aby se důchodový účet dále nezadlužoval a penze bylo možné vyplácet i po roce 2050, dojde k mírnému zpomalení tempa valorizací. Ty budou však i nadále zaručovat zvyšování kupní síly důchodců.

4. Jasná pravidla pro jisté důchody

U budoucích nových důchodů nové podmínky pro jejich výši

Funkčního důchodového systému dosáhneme také mírným snížením jeho výše u nově přiznávaných důchodů. Toto snížení nebude nijak zásadní a bude probíhat postupně tak, aby se ti, kterých se tato změna bude týkat, mohli předem připravit např. vyšším spořením v rámci 3. pilíře.

5. Oceníme výchovu dětí - vyšší důchody pro rodiče s nižšími příjmy

Nový rodičovský vyměřovací základ

Rodiče, kteří měli během života nižší příjmy a vychovávali děti, bude stát zvýhodňovat formou vyššího vyměřovacího základu.

6. Ve dvou se to lépe táhne - i v penzi. Rovné důchody pro oba manžele.

Zavedení vyměřovacího základu manželů

U manželů, kteří měli během svého života mezi svými příjmy vysoký rozdíl, bude možné zavést společný vyměřovací základ. V důchodovém věku se jejich příjmy vyrovnají a ochrání jednoho z partnerů v případě úmrtí toho druhého, který pobíral vyšší příjmy.

7. Nakopneme vaše spoření - více možností, vyšší výnosy

(R)evoluce u penzijních finančních produktů

Penzijní spoření v podobě, v jaké ho známe nyní, není, není příliš efektivní. Zhodnocení naspořených peněz často "požere" inflace. Na trhu není dostatek produktů, které by si mohly navzájem konkurovat a nabízet garantované zhodnocení nad rámec roční inflace. Zajistíme, aby se rozšířil okruh spořicíh produktů na stáří a nabídky si navzájem konkurovaly. K tomu může posloužit např. státní či veřejnoprávní penzijní fond.

8. Nikdy není moc brzo začít se spořením

Motivace ke spoření formou změny státní podpory

Mnoho mladých lidí nepovažuje spoření si na důchod za důležité. Změníme formu státní podpory a dalších pravidla, aby lépe motivovala k potřebné výši spoření na důchod v nižším věku.

9. Stabilní a jistý příjem v důchodu

Zavedeme princip měsíční renty

Stát přispívá na důchodové pojištění nejen proto, aby měli lidé odcházející do penze na své stáří naspořeno. Přispívá hlavně proto, abyste mohli důstojný důchod čerpat až do konce vašeho života. Jednorázový výběr důchodového pojištění není správným krokem. Spoření by mělo být vypláceno na principu měsíční renty spolu s důchodem z 1. pilíře.

10. Důchodem to končit nemusí - můžete být aktivní i v penzi

Podpora seniorů v tom, aby zůstali součástí pracovního trhu

V budoucích letech budou senioři čím dál důležitější částí pracovního trhu. Pokud se senior rozhodne pracovat i v důchodovém věku, stát bude takové rozhodnutí podporovat. Zlepšíme podmínky pro podporu zaměstnávání seniorů a možnost uzavírání částečných úvazků.

<https://www.starostove-nezavisli.cz/info-a-media/tiskove-zpravy/10-kroku-ke-skutecne- duchodove-reforme-podle-stan>